نومرو : ۲ - ۲٤ پنجشنبه ۱۸ نیسان ۱۳۲۵ جلد : ۲

مصور محیط

مدیری : فائق صبری سرمحرری : صفوت زیهی

هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولنور سیاسی، ادبی، علمی، فلسفی رسملی غزته در

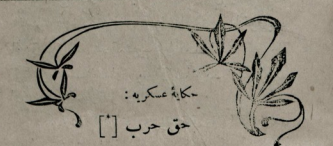

حكايهٔ عسكريه :

حق حرب [*]

يك كنرتلى قار ياغمسندن طولايى شمندوفر مناقلاتى ايكى كوندن برى سكتهٔ تعطيليه اوغرامش ايدى . برپاندنده قوش باشى ويا كابك آلايى كچى قار متصل نزول ايليسوردى . موسم شتانك اوزون كيجه‌لرنده كوچك بر شهرده جان صيقندپسندن فنا حالده معذب اولمقده ايدك . بزى جهان خارجى ايله ارتباطدن فصل ايدن غازينو مزك بچره‌لرندن طپشارى يه مأيوسانه عطف انظار اينكده ايدك .

حتى بر سنه‌دن برى ضابط اولوب يك زياده شن وشاطر بولنان ملازم واغن بيله حال قسوت آور طبيعتك تأثيرى ايله ديدى كه :

— ذوقلى ، اكلنجه‌لى بر حرب حالنده بولنسه‌ى بوندن چوق ايى ايدى!

او آنده بيكباشينك چهره‌سى جديت پيدا ايلدى. باشنى صاللايه‌رق كنج ملازمه ديدى كه :

— هنوز بر حرب كورمامش اولديكز فصل بللى اولور !

— اويله اما بيكباشى افندى ، انسان يالكز بر دفعه اولديريله بيلور!

بيكباشى بر مدت سكوت ايتدكدن صكره:

— انسانك اضطرابات ذاتيه‌سى هيچ برشى دكل. اصل فاجع ومؤثر اولان شى كوربلان ، كچيريلان وقايعدر! حاصل حرب بر پارچه مدهشدر !

ديه سويلندى.

ملازم فون واغن كسب سكوت ايتدى ؛ بزده برشى سويليور ايدك . عاقبت آرقداشلرندن برى ۱۸۷۰ سفرى وقايعندن برنبذه حكايه ايتمى ايچون بيكباشى يه

[*] محرر معتمد محمد رشدى پاشا طرفندن آلمانجه‌دن ترجمه اولنمش لطيف بر حكايهٔ عسكريه‌در .

رجا ايلدى. اول امرده بروقعه‌دن صورت مطرده‌دن بحث ايتمك اقتدارينه مالك اولمديغندن دم اورمق امتناع ايتدى.

• فقط آنك بوسوزينك قورى بر محويتدن عبارت اولديغنى جملهٔ بيليور ايدك؛ زيرا اوكله بعض لطيف سركذشتلرى كندينه مخصوص بر طلاقت ايله حكايه ايدرك ساعتلرجه انظار يمزى آغزينه نصب ايتديرمش ايدى . بؤدنه‌ده شيمسز جدى بر وقعه سويله‌مجك ايدى. هيچ اولمازسه اوزون قيش كيجه‌لرينك جان صيقديسنى اونوتديره‌جنى ايچون هرحالده بوحكايت جانه منت ايدى .

لامبه‌لرى ياقه‌رق پنجره‌لرك پرده‌لرينى ايندپردكدن وصوبايه‌ده برقاچ اوطون آتدقدن صكره بيكباشينك اطرافنه طوپلاندق . تكميل كون آغزندن پايراق سيغارسنى دوشورمامش اولان بيكباشى يكديكى بشقه برداغ سنى ياقدقدن وهركسك نظر دقتى لايقيله جلب ايچون معتادى وجهله قيصه بر فاصلهٔ مداح كارانه درميان ايتدكدن صكره عاقبت حكايه‌يه باشلادى:

« حربك ايلك زمانلرنده بر محاربه ميدانى بكا ناقابل تعديل برتأثير مدهش اجرا ايتمش خالى اولمامادى . مرور زمان ايله اعصابمده اولكى حساسيت قالمور. انسان بيانكى خشين وغير متحسس اولور. اكثريا تحمل شكن مساعى ومشاق نتيجه‌سى اولەرق بتاب دوشولديكى ايچون طبيعتله انسانه نهايت درجه‌ده بر قيدسزلق عارض اولەرق هيچ بر شيئه اهميت ويرميور. انسان ترده بر پر بولورسه اورايه اوزانه‌رق آغ كچى اويويور، حتى بو اثنده‌ى پردشمن قورشولدى ايله تلف اولمش آرقداشلرينك آرەسنده اولسەده يأس يوق. تلفاتى ايلك دفعه (وورت) محاربه‌سنده كورده. بر كشمه تعيين اولنديغم جهتله معيتمده‌كى افراد ايله برابر بر اورمان ايچنده جيوانلرينزى سوريورايدك. بنده اوكده ايدم. اورمان ايچنده بر ميدانلقدن كچر ايكن قمراغم بر دنبره ايرىلدى. (بوزوالليق قصراق مؤخر آپارس قارشوسنده بولنديغمز صره‌ده آخورده

ایکن فرانسزلرك برطابیه‌دن موقعمزی آنشه‌طوتمه‌رق یانغین احداث ایتمه‌کلری زمان یاندی). یان طرفه طوغری صیچرایوب آقصیره‌رق ، صوله‌یه‌رق باشی یره طوغری ایندیردی . ایلك قرمزی یاغلولونلی پرده یاپیوردی : بر سواری نفری . شیه‌سز حیوان اوسته‌نده ایکن اوریله‌رق دوشمش . باشی خنده صارقش اولدیغی حالده وجودی یول اوزرنده بولنیوردی ؛ یارەسی کورونمیور ، قاپ قاره اولان کوزلری آچیق اولدیغندن الان برحیات‌ظن اولنوردی . بکا پارکیرمك ایاغندن طوتمه‌جق کبی کلدی . واقعا بویك کولنج بر شی ، فقط بن پك ایی بیلیورم که حسیات ابتدائیمه بو مرکزده ایدی . بونکله برابر اولمش اولدیغنده شیه یوق ایدی ؛ چونکه برمجروح بوضعیتنده قابل دکل یوغولمه‌دن طوره‌ماز . بر آز اوراده طوردق . ایلك اولوی کورمك غریب بر حس تولید ایلیور ! الکریمی آغزینك بر کوشه‌سنده بر سیغاره بولنمقده ایدی . هرحالده پك آز اول اورلمش اولمالی . فقط سیاهه قریب ماوی چهره ، قاره کوزلر ، سیغاره‌لی آغز اوتودیلور شی دکل ! نه‌زمان تخطر ایتسه‌م مذکور جسد بوهیئتله کوزلرمك اوکنه کلیور . صکره حیوانلری سوره‌رك ایلك محاربه میدانلرینه کلدك . موسیو فون واغن ! بونلری بر کوز اوکنه کتیرده صکره بکا بینه حربك ذوقدن ، اکلنجه‌سندن بحث ایت .

شوراسنی ده سویلیه‌یم که اویله‌مبللر له جسیم ارادشلك ایان یانه دینه‌جك قدر صیق اولەرق اجساد ایله مملو اولدیغنی تصور ایتمیکز . بن هیچ بویله برشی کورمدم . یالکز بعض تفصیلاتی حقیقةً پك مدهش ایدی . خصوصیله ستره‌لرك یقنلری ، اوکی ویاکربلری ، اورمان کنارلری ، دیوار ، چیت جوارینی ، شوسه خندقلری پك دهشتلی بر بورانزده اجساد عادتا آوچی زنجیری تشکیل ایتمشلر کبی بر وضعیتده بولنیورلر دی . هله بر چوق قطعه‌لرنده آوچی زنجیریده اولمه‌یملکدن‌دها پك زیاده‌صیق بولنیورلردی .

بونلر صرف باویرا عسکری ایدی . هله بعضیسی انسان هیچ اولو ظن ایده‌مزدی . آتش ایتمك اوزره خندقك دیرنلکنه نظراً یاپدیر جوکمش ، یاخود یره یاتەرق او وضعیتده قالمش ! کویا که اتخاذ ایت مقصدیله تشکلر شوسه‌سنك اوزرینه اوزادلمش‌ده آتش ایتمك اوزره قومانده بکلیورلر .

دیکرلری کری طرفه یقیله‌رق خندقك ایچنده مختلف وضعیتلر اخذ ایتمشلر . اکثریا ایکیسی وبعضاً اوچی صیرلری یره متوجه اولمق اوزره بریری اوسته یغلمشلر ، برطاقملری قارن اوستی دوشه‌رق یوزلری یره کلمش .

خندقلرك درین محللرنده کیجه‌لین نزول ایدن یاغمورك حصوله کتوردیکی برکندی صولرچاموورلر ایچنه باشلر کومولمش ؛ کویا که مختصرلر کرك احتیاجدن وکرك خوفدن نسکین عطش وترطیب لسان ایتمك ایستیورلر ، یاخود که دوشه‌کلری او وضعیتدن بردها طوغرولمغه مقتدر اولمه‌میه‌رق تراکم ایدن یاغمور صولری ایچنده بوغولمشلر .

جاده‌نك اوزرنده همان هیچ برشی یوق ایدی . عسکرك یوروییشنه مانع اولامق ایچون صیاحین ایرکندن تمیزلنمش ایدی . یالکز جاده‌نك اوته‌سنده برایسنده تك توك طوب مرمیلرینك اصابت ایتمسندن متولد اوبوقلر موجود ایدی .

(بران‌لو ـ لا ـ پش) ك همان یقینده بولنان بر کوچك قاواق آغاجی ـ یلدیرم اصابت ایتمش کبی ـ تصادف ایدن بر مرمی ایله پارچه‌لنمش ایدی .

فقط جاده‌نك ایکی کنارنده یوم سابقك انتاج ایتدیکی فدا کارلغك آثار متباقیسی هنوز مشهود اولیوردی : مغفر ، سربوش ، صاقو ، آبولت ، قلنج ، قصاطوره ، تفنك ، بلاصقه ، البسه وسائره .

بران لولاش‌دن اعتباراً پاشلایان صیرتلرك اوزری یعنی بر کون اول فرانسزلرك اخذ ایتمش اولدیغی موضع پك مدهش ایدی . آره‌دن بوقدر سنه‌کچدیکی حالده شدتی کوزلریمی قپاسه‌م او منظرهٔ دهشت آلود هیئتله پیش نظر مده نمایان اولور .

مابعدی وار

محمد رشدی